

..... [p1]

+ [Geloofd zij Jezus Christus]

Eerweerde Heer en goede Meester,

Ik heb vandaag naar den drukker van 't Daghet gestuurd 1°[Limburgsche] Dichtveerdigheid, gij weet wel, die liedekes met muziek der bij, van u verbeterd en van mij gezuiverd en hier en daar nog een beteken veranderd¹

2° Een 7 van uwe leste woorden voor de 3^e zang.² De anderen, die ze in Limburg niet en zeggen, of die wij er ten minste niet kunnen te hooren krijgen, zal ik naar den Student zennen, want als wij die in 't Daghet gaan zetten, en is ons blatteken niet zuiver-Limburgsch meer.

3° I en II van boek en [boekstafwezen]

Hope dat die drij den 3^{den} n° wel vol krijgen. Maar nu de 4°!

Wij hebben nog over, geloof ik, bij den drukker gezatten: boek en [boekstafwezen] III (eentige reeken) - [Limburgsche] [Dichtveerdigheid] II (de Kwelspreuken)³ eentige overschietende woorden van Ludeker Walendietsch.⁴ Wij hebben nog verschillende dingen bij u liggen, maar en weten nog niet of gij ze begeert of niet. Is er iets bij dat u aanstaat, schik het mij dan op, ik zal 't overgeven aan M. Ceysens - anders, zeg eens a.u.bl. wat wij

..... [p2]

.....

1 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 3, p. 18-21.

2 Vijf woorden worden weerhouden in 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 3, p. 17.

3 Zie: 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 3, p. 18-19.

G. Gezelle, Kwelspreuken. In: Loquela: 4 (Wiedmaand 1884) 2, p. 15-16: "Die woorden zant zal spreuken vinden. En die spreuken vindt zal, de eene spreuke tegen de andere vergelijkende, genegen worden om zulke bij zulke, gelijkdanige bij gelijkdanige te verzamelen en te bewaren. Dan, alzoo doende, zullender hem namen te binnen komen, die op een voor een van elken hoop spreuken kunnen toegepast worden. Zoo zal hij b. v. zeker getal spreuken kwelspreuken heeten, is 't dat hij weet wat kwellen zijn. Kwellen dat zijn taschen, sloten, knopen, letsen, bussen, enz., die op eene verborgene wijze en zoo toegemaakt worden, dat iemand die 't geheem nieten kent zijn hoofd langen tijd zal kwellen eer hij de kwelle los en open krijgt."

4 Zie: 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 3, p. 24.

't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 1, p. 7: "Ludeker Walendietsch - Over de oude dietsche woorden die in de taal der Ludeker- of Luikerwalen in ballingschap zitten heeft al meer als een geleerde zoeker de pen gevoerd."

gaan aanvangen?

't Tweede Daghet heeft bijzonder goed aangestaan hier te lande, ten minste; ze en zijn er te St Truiden ook al zoo kwaad niet meer op.⁵

Kost het verlof⁶ maar wat langer duren, ik kreeg zeker eenen heelen boek vol Beeringsche woorden en kinderliedekens en raadsels enz. t'huis. Ik heb mijne oogsters in de school: twee kleine mennekes die mij al te navonden hun papierken vol “allerlei klommel” aanbrengen, en ze zijn er preutsch op dat den Heer van Cuppens hen voor schrijvers en zoekers verhoren heeft. Morgen krijg ik er twee anderen t'huis die mij mondelings nog “veel schoone vertelselkes” komen vertellen.

Kosten wij zóó in ieder dorp te werk gaan, wat en zouden wij toch niet vinden!

Is dit niet lief? -Als de wichter t'huis kunnen boteram niet kunnen opkrijgen smijten zij de kruimelkes weg; maar 't zou zonde zijn, zeiden ze niet, wegwerpenterens “Voor de veugelkes van ons Lieven Heerke!”

'k Schrijf u hier eenige kinderrijmkes op, die Karel de Gheldere zeker wel zou willen gemaakt hebben:

Bim! bom! beiren!

de koster mag geen eieren!

Wat eet hij dan?

Spek in de pan!

De koster is 'ne lekkere man!⁷

lekkere man = un gourmand

..... [p3]

.....

5 In [zijn brief aan G. Gezelle van xx/\[02/1885\]](#) schrijft Cuppens dat 36 seminaristen aan het seminarie van Sint-Truiden hun inschrijving opzegden, onder invloed van hun Hollandse professor, die *'t Daghet in den Oosten* vanwege zijn volkstalige karakter afkeurde.

6 Paasverlof in 1885 loopt waarschijnlijk van dinsdag 7 april tot vrijdag 24 april.

7 Zie: *'t Daghet in den Oosten*: 1 (1885) 9-10, p. 79.

Bim, bom, belleke!

De koster luidt met 't schelleke!

Wien is er nu weêr dood?

- 't oud grijs menneke.

Moo⁸ zullen ze dat begraven?

-te Viersel in de kuil,

te Schaffen in de pottekuil,

daar leit het nu stil met zijn groote muil!⁹

Anneke-panneke, flesschen baard;

gong met een koei naar Mechelenwaart;

het kost ze nie verkoopen,

het sloeg ze met de pan tegen 't gat

en liet ze toen mer loopen.

-

Als Anneke-panneke t'huis kwam

zat de koei in den hoek en spon,

het kalf in de wieg en zong,

de hond die stiet de boter,

de kat die wies de schotel,

.....

8 In 't *Daghet in den oosten*: 'Moe'.

9 Gepubliceerd in: *Limburgsche dichtveerdigheid*. In: 't *Daghet in den Oosten*: 5 (1889) 3, p. 20.

de vleeremuis

die keerde 't huis,

de zwalven¹⁰ droegen d'asschen uit

al op hun lange vleugels -

't Zijn allemaal - dikke leugens!¹¹

Wild gebed¹²

Kruis{ Hek - spek,

solferstek!

Onze Vader

lag in 't water,

onze Steven,

lag er neven,

onze Job,

lag er op

Pater noster

sloeg zijn dochter, achter de kist,

.....

10 Zwaluwen.

11 Gepubliceerd in: Limburgsche dichtveerdigheid. Een leugenliên. In: 't Daghet in den Oosten: 4 (1888) 17-18, p. 129.

12 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 2, p. 11: "Wild gebed, het. Een wangebed, een gebed; waarvan de echte bewoordingen vervangen zijn door vreemden toevoeg, of door onhebbelijke veranderingen, formula orationis interpolata. B. V.: Onze vader, die der zijt, Zet de schotel niet te wijd, Brok de brokken niet te dik, Dat ich der mich niet in verslikk'!"

dat ze 't nie en wist!¹³

..... [p4]

—

Ik wíl zingen,

ik zál zingen!

Ik zag eenen voorsch¹⁴ in 't water springen,

hij sprong er in,

hij sprong er uit,

en daarmee is mijn liedeken uit!

—

Wat de leeuwerk zingt te Beeringen:

Lieven-Heerke! Lievenheerken!

geef mich e keureken, e keureke, e keureken! (koordeken)

een leerken, e leerke, e leerken!

om in de Himel te geraken!

'k zal nooit meer vloeken, nooit meer vloeke, nooit meer vloeke!

... Sakker! Sakke! Sakker! Sakker! (en hij is onder.)

-

.....

13 Gepubliceerd in: Limburgsche dichtveerdigheid. In: 't Daghet in den Oosten: 5 (1890) 1, p.5.

14 Kikker.

Als gij de kladprent van den 3^{den} n° overzien hebt, stuur ze naar den drukker ofwel naar mij. Ik ben nog te Beeringen tot vrijdag 's morgens 24ste Aril.¹⁵

Ik heb hier de Aeneide¹⁶ van Veldeken, uitgaaf van Otto Behaghel, te leen gekregen van Mr Prof-Daris. 't Is schoone taal en nog veel limburgsch, maar 't gedicht zelf en staat mij gaar¹⁷ uit niet aan. 't Is heel dik flauwe praat, dunkt mij.

Wilt gij? -

De Nederlandsche Herbarius, of Kruydt-boeck beschryvende De Geslachten / gedaente / Plaetse / Tijd / Oeffening / Aert / Krachten / en Medicinael gebruyck van alderhande Boomen / Heesteren / Boom-gewassen / Kruyden / en Planten / die in de Nederlanden in 't wilde gevonden/en in de Hoven onderhouden worden. Als mede de Uytlandtsen, of vreemde Droogens, die gemeenlyck in de Apothekers Winckels gebruyckt worden. Uyt verscheyde Kruydt-Beschrijvers, tot nut van alle Natuurkundens by een vergadert en beschreven / Door Petrus Nylandt, Med. Doct. t'Amsterdam. By Marcus Doornick, Boeckverkooper op de Middeldam / 1673

(Schrijf maar) naar uwen toegenegen¹⁸

A. Cuppens,

tot Beeringen.

.....

15 Sic. April.

16 Met zijn *Eneasroman* bewerkte Van Veldeke, naar Anglo-Normandisch voorbeeld, het beroemde Latijnse epos van Vergilius, waarin onder meer de liefdesgeschiedenis van Dido en Aeneas in Carthago wordt verteld. Aeneas verlaat Dido om zijn lotsbestemming te volgen: de stichting van Rome. De eerste Dietse dichter presenteerde de Duitse keizers, zijn broodheren, daarbij als de erfgenamen van het Romeinse rijk.

17 F. Debrabandere, *Limburgs Etymologisch woordenboek*. Leuven: Davidsfonds, 2011, p. 118: "gaar, bw.: geheel en al. Versterkend bij een ontkenning, *gaar niks* 'helemaal niets', zoals D. *gar nichts*.

18 Gezelle laat weten in [zijn volgende brief aan A. Cuppens](#) dat: "Die boek aangaande kruidkunde zou mij alderbest te passe komen." Cuppens stuurt het boek samen op met [een latere brief van \[07/05/1885\]](#): "Ik verzen u, met dezen brief den Nederlandtsen Herbarius: 't is schoon nederduitsch en daar zijn een heel deel woorden in die u misschien nuttig gaan zijn."

Briefbeschrijving

Verzender	Cuppens, August
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	[07/04/1885 t.p.q. - 24/04/1885 t.a.q.]
Verzendingsplaats	Beringen (Beringen)
Annotatie	T.a.q. en t.p.q. gereconstrueerd op basis van de brieftekst: tijdens de paasvakantie van 07/04/1885 - 24/04/1885 ; adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Annotatie	T.a.q. en t.p.q. gereconstrueerd op basis van de brieftekst: tijdens de paasvakantie van 07/04/1885 - 24/04/1885 ; adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 210 mm x 135 mm papier, wit, vierkant geruit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	7475
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.13854
IIIF-manifest	https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/3a776699fff2b18d9f0c4c06177e3ce2e8618365/manifest

Inhoud

Incipit	Ik heb vandaag naar den drukker
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	[07/04/1885 t.p.q. - 24/04/1885 t.a.q.], Beringen, August Cuppens aan [Guido Gezelle]
Editeur	Miet Hubrechts; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2026
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
